

**Η ΙΕΡÀ ΣΥΝΟΔΟC
ΤΗC ΕΚΚΛΗΣΙΑc ΤΗc ΕΛΛÀDOS**

Δ/νσις: Ίωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-7272.204, Fax 210-7272.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

J. M. ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
Αριθ. Πρωτ. 30
Ελήφθη την 11-1-2024

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Πρωτ. 6439 π.ξ.

Αριθ.

Διεκπ. 36

Αθήνησι τη 10η Ιανουαρίου 2024

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

τήν Ιεράν Αρχιεπισκοπήν Αθηνῶν καί
τάς Ιεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΘΕΜΑ: «Περί ἀποστολῆς Μηνύματος διά τήν Εορτήν τῶν Τριῶν Ιε-
ραρχῶν πρός τούς μαθητάς καί τάς μαθητρίας τῶν Ελληνικῶν Σχο-
λείων»

Ἐκ Συνοδικῆς Αποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς
Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου τῆς 9ης μηνός Ιανουαρίου ἐ.ξ., γνωρίζομεν
ύμῖν ὅτι ἡ Διαρκής Ιερά Σύνοδος, ἐν τῇ ὁρθείσῃ Συνεδρίᾳ Αὔτης,
ἀπεφάσισεν ὅπως ἀποστείλῃ διά τοῦ παρόντος τό Μήνυμα Αὔτης
διά τήν Εορτήν τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν, τό ὅποιον, μερίμνη τῶν ἑκα-
σταχοῦ Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, δέον ὅπως ἀποσταλῇ εἰς τά
Σχολεῖα τῆς Περιφερείας αὐτῶν ἵνα, ἐπ' ἀφορμῇ τῆς Εορτῆς, γνω-
στοποιηθῇ τό περιεχόμενον αὐτοῦ εἰς τούς μαθητάς καί τάς μαθη-
τρίας ἥ κοινοποιηθῇ εἰς αὐτούς διά παντός προσφόρου μέσου (ἡλε-
κτρονικῆς δημοσιεύσεως κ.λπ.).

Επιτολή τῆς Ιερᾶς Συνόδου

Ο Αρχιγραμματεύς

Αρχιμ. Ιωάννης Καραμούζης

Αρχιμ. Ιωάννης Καραμούζης

Κοινοποίηση:

1. Εἰδικήν Συνοδικήν Ἐπιτροπήν
Πολιτιστικῆς Ταυτότητος
2. Ραδιοφωνικόν Σταθμόν
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (διά τήν προβολήν τῆς Εορτῆς)
3. Γραφεῖον Τύπου Ιερᾶς Συνόδου
(πρός προώθησιν εἰς τά Μ.Μ.Ε., ούχι πρό τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ)

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Δ/νσις: Ίωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ
30 Ιανουαρίου 2024

Άγαπητά μας παιδιά,

Είναι κοινῶς παραδεκτό ότι ζοῦμε σέ μιά κοινωνία, ή όποια άντιμετωπίζει ποικιλόμορφα προβλήματα καί δύσκολες καταστάσεις. Γι' αύτό έχουμε άνάγκη άπό πρότυπα καί φωτεινά παραδείγματα, τά όποια θά είναι γιά όλους έμας πολύτιμος έπιστηριγμός.

Τέτοια ζωντανά παραδείγματα είναι καί οι Τρεῖς Ιεράρχες, φωστήρες ύπερολαμπροί τοῦ σύμπαντος κόσμου. Ο Μέγας Βασίλειος, ἀνδρας ἐνάρετος καί εὐλαβής, τοῦ όποίου ή φωνή, ὅπως ἀκοῦμε στόν Ἐπιτάφιο Λόγο πού ἐκφωνήθηκε ἀπό τόν ἄγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο, ἀκουγόταν σάν βροντή, διότι ὁ βίος του ἔλαμπε σάν ἀστραπή. Ο Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, κοσμημένος μέ σπάνιες ἀρετές καί τρισόλβιος διδάσκαλος, ὁ όποιος ἐπαξίως ὀνομάστηκε Θεολόγος. Καί τέλος, ὁ Ίωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ όποιος μέ τούς ἐμπνευσμένους λόγους του καί τή ρητορική του εὐφράδεια, ὑπερέβαλε τούς φήτορες ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Οι Τρεῖς Καππαδόκες Πατέρες, ιερουργοί τῶν θείων Μυστηρίων, διαλάμπουν στό στερέωμα τῆς οἰκουμένης, ἐκπέμποντας φῶς καί θεϊκή λάμψη. Ο καθένας ἀπό αὐτούς συνέβαλε τά μέγιστα στήν προώθηση τῆς γνώσεως καί τῆς σοφίας, ἀλλά καί στήν καλλιέργεια τῆς θεολογικῆς σκέψεως, καί γι' αὐτόν τόν λόγο τιμῶνται ως προστάτες τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἀλλά καί ως ἐμπνευστές τόσο γιά τούς μαθητές, όσο καί γιά τούς εὐσεβεῖς ἐπιστήμονες καί τούς ύπερύθυνους πνευματικούς διδασκάλους.

Ωστόσο, όλος αύτός ό θαυμασμός, στά βυζαντινά χρόνια και συγκεκριμένα τόν ένδεκατο αἰῶνα ἐπί Αλεξίου Κομνηνοῦ, μετετράπη σέ φιλονικία μεταξύ τῶν ἔλλογίμων και ἐναρέτων ἀνδρῶν. Μιά ἔριδα ώς πρός τήν ἀξία ἐνός ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Ἐτοι, τά πλήθη τῶν Χριστιανῶν χωρίστηκαν σέ τρεις παρατάξεις. Ἀλλοι ὄνομάζονταν Ἰωαννίτες, ἀλλοι Βασιλεῖτες και ἀλλοι Γρηγορίτες. Οἱ πρῶτοι θεωροῦσαν τόν Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο ἀπαράμιλλο και μοναδικό ἐρμηνευτή τῶν Θείων Γραφῶν. Οἱ δεύτεροι, προέβαλαν τήν κοινωνική και φιλανθρωπική δράση τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, θεωρώντας τήν περίφημη Βασιλειάδα ἔργο μοναδικῆς ἀξίας, ἀφοῦ μέσα σ' αὐτήν ὑπῆρχαν ξενῶνες, νοσοκομεῖα και γηροκομεῖο, δπου θεραπεύονταν οἱ ἀνάγκες τῶν ἐνδεῶν ἀδελφῶν. Ἀλλά και ἡ τρίτη ὅμαδα, ἔχοντας ισχυρά ἐπιχειρήματα, τόνιζε τή συγγραφική δεινότητα τοῦ Γρηγορίου, ἀλλά και τήν ποιμαντική δράση και φροντίδα πού ἐπέδειξε γιά τήν προστασία τοῦ ποιμνίου του ἀπό τούς αἱρετικούς.

Ἡ ὅλη ἀντιπαλότητα θά λήξει μέ τήν ἐμπνευσμένη ἰδέα τοῦ Ἰωάννου Εὐχαῖτων. Ο σοφός ἐπίσκοπος σκέψθηκε, μετά ἀπό θεῖο φωτισμό, νά συντάξει Τερά Ακολουθία και νά συνεορτάζονται τήν ἴδια μέρα οἱ «τρεις μέγιστοι φωστήρες τῆς τρισηλίου Θεότητος»¹.

Αύτός ό κοινός ἔօρτασμός, τήν 30ή Ἰανουαρίου, μᾶς δίδει τήν εὔκαιρία νά διαπιστώσουμε ὅτι και οἱ Τρεις Καππαδόκες Πατέρες ἀφουγκράζονταν τόν παλμό τῆς κοινωνίας και τίς διαχρονικές ἀνάγκες τοῦ κοινωνικοῦ ίστοῦ. Ἐθεσαν ώς κέντρο τῆς διδασκαλίας τους τόν ἀνθρωπο και προσπάθησαν μέσα ἀπό τήν προβολή τῆς ἐνάρετης ζωῆς νά ἐπαναφέρουν τό ἀνθρώπινο πλάσμα στήν ἀρχική δόξα και παραδεισένια κατάσταση.

Τόσο κατά τή διάρκεια τοῦ τετάρτου αἰῶνα, κατά τόν ὅποιο ἔζησαν οἱ σήμερα τιμώμενοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅσο και στή σύγχρονη ἐποχή, τό ἀνθρώπινο γένος βίωσε και ἔξακολουθεῖ νά βιώνει τήν ἀπελπισία, τόν πόνο και τή θλίψη. Ἐπομένως, εἶναι διαχρονική ή ἀνάγκη νά ἀναζητήσουμε τήν

¹ Απολυτίκιο Τριῶν Ιεραρχῶν.

εύτυχία καί τή χαρά, καί νά ἀνακαλύψουμε τό ἀληθινό νόημα τῆς ζωῆς.

Αὐτό τό οὐσιαστικό περιεχόμενο στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου ἀναζητοῦν καί οἱ Τρεῖς διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης, μιλώντας γιά ἐπαναποσδιορισμό τῆς σχέσεώς μας μέ τόν Θεό καί γιά συνεχή ἀγώνα κατά τῆς ἀδικίας, τῆς ἀνισότητας, τῆς περιφρόνησης τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας καί τῆς βίας. Ή τελευταία, δυστυχῶς, ἔχει κάνει ἔντονη τήν παρουσία τῆς καί στόν χῶρο τοῦ σχολείου, ἀφοῦ πολύ συχνά γινόμαστε μάρτυρες βιαιοπραγίας μεταξύ τῶν μαθητῶν, ἀλλά καί γενικότερα ἀκραίων συμπεριφορῶν.

Καί στόν εὐρύτερο χῶρο τῆς κοινωνίας μας δέν ἐλλείπουν φαινόμενα βίας καί ἐγκληματικότητας, ἴδιαίτερα τά τελευταῖα χρόνια. Πῶς ὅμως φτάσαμε σέ αὐτό τό θλιβερό φαινόμενο; Ἀπάντηση σέ αὐτό τό ἐρώτημα δίδει ἔνας ἐκ τῶν σήμερα ἐορταζομένων Ἅγιων. Ὁ Οἰκουμενικός Διδάσκαλος τῆς Ἑκκλησίας Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἀριστος ψυχογράφος τοῦ ἀνθρώπου καί ἐρμηνευτής ὅλης σχεδόν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, διατείνεται ὅτι ἡ αἰτία τῶν προβλημάτων τῆς κοινωνίας καί τῆς ἐπικράτησης τῆς βίας εἶναι ἡ διεφθαρμένη προαίρεση τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ κακή χρήση τῆς ἐλευθερίας².

Ἡ ἐλευθερία ἥταν ὄντως ἔνα ὕψιστο δῶρο τοῦ Θεοῦ πρός τούς πρωτοπλάστους, τήν ὅποία δυστυχῶς δέν διαχειρίσθηκαν σωστά, μέ ἀποτέλεσμα νά ἔχουμε τήν πτώση καί τήν εἰσβολή τῶν παθῶν³. Ως ἐκ τούτου, ὁ χρυσορρήμων Πατέρας ὑποστηρίζει ὅτι αἰτία τοῦ κακοῦ δέν εἶναι ὁ Θεός, ἀλλά ἡ κακή χρήση τοῦ αὐτεξουσίου ἀπό τόν ἀνθρωπο. Ή ἀπλοϊκή διήγηση τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως, ἡ ὅποία περιφρονεῖται ἀπό πολλούς, ἐμπεριέχει αὐτές τίς οὐσιαστικές ἀλήθειες, τίς ὅποιες φωτίζει ἔτι περαιτέρω αὐτός πού ἐδέχθη τή θεία χάρη ἀπό τούς οὐρανούς καί πού μέ τά χείλη του διδάσκει ὅλους τούς ἀνθρώπους.

² Ἰωάννου Χρυσοστόμου, «Εἰς πρός Γαλάτας Ὁμιλίαν», Patrologia Graeca, ἐπιμ. ἔκδ. J. Migne, τόμ. 61, στίχ. 618.

³ ὁ.π. τόμ. 60, στίχ. 507.

Ο ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος μέχρι ἐκείνη τή στιγμή βρισκόταν σέ ἀρμονική σχέση μέ τόν δημιουργό Του καί τά ἄλογα πλάσματα καί κατοικοῦσε στόν Παράδεισο, ἀπομακρύνεται ἀπό τόν πλάστη του. Ό Θεός ἀδιαμφισβήτητα δέν παύει ν' ἀγαπᾶ τόν ἄνθρωπο, ἀλλά ἀναμένει τήν ἐπιστροφή τοῦ πλάσματός Του στήν πατρική ἀγκάλη.

Αὕτη ἡ θεϊκή ἀγάπη ἀποκαλύπτεται περίτρανα στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί αὐτό τό πρόσωπο προβάλλουν οἱ Τρεῖς Ιεράρχες ως τή μοναδική λύση σέ ὅλα τά προβλήματα τοῦ ἄνθρωπου καί ἴδιαιτέρως στό πρόβλημα τῆς βίας. Πιστεύουν ἀκράδαντα ὅτι μόνο μέ τή βοήθεια τοῦ Χριστοῦ θά ἀποκτήσουμε τήν εἰρήνη καί πλέον ἡ βία δέν θά ἔχει θέση στίς καρδιές μας, ἀφοῦ θά βλέπουμε ὅλους τούς ἄνθρωπους ως ἀδελφούς μας.

Ἄγαπητά μας παιδιά, σᾶς εὐχόμαστε καλή πρόοδο καί σᾶς καλοῦμε νά ἀφουγικραστεῖτε τό μήνυμα τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν, ξεδιψώντας μέ τά σωτήρια νάματα τῆς διδασκαλίας τους καί ἀποκτώντας ὅχι μόνο τή σοφία τῶν γραμμάτων, ἀλλά κυρίως τήν εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ καί τή γαλήνη στίς καρδιές σας.

Μέ πατρική στοργή καί ἀγάπη

‘Ο Ἀρχιεπίσκοπος

† Ο Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

καί τά μέλη τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου

